

جمعه، دهم شهریورماه ۱۳۶۸

گفتگوی داریوش فروهر با گزارشگر رادیو بی‌بی‌سی

در روز دهم شهریورماه، رادیو بی‌بی‌سی با داریوش فروهر، دبیر حزب ملت ایران، به‌وسیله‌ی تلفن مصاحبه‌ای انجام داد و شامگاهان در برنامه‌ی جام جهان‌نما پخش گردید که متن آن در زیر آورده می‌شود. لازم به گوشزد است که، پس از تغییر رهبری در جمهوری اسلامی، این نخستین مصاحبه‌ی یک خبرگزاری بیگانه با یکی از سیاست‌مردان ایران بوده است.

گزارشگر: چیزی که این روزها در همه‌ی محافل از آن بحث می‌شود ریاست جمهوری آقای رفسنجانی و کابینه‌ی جدید اوست. تغییر و تحولات اخیر در رهبری ایران در بعضی محافل با خوشبینی درمورد آینده‌ی اقتصادی و سیاسی کشور روبه‌رو شده؛ اما هستند کسانی در میان نیروهای اپوزیسیون که چندان خوشبین نیستند و در میانشان آقای داریوش فروهر، رهبر حزب ملت ایران، که بعد از انقلاب وزیر کار بود. امروز در تماس تلفنی با ایران با آقای فروهر گفتگویی داشتم و نظر ایشان را درمورد ریاست جمهوری رفسنجانی و دولت جدید او پرسیدم.

داریوش فروهر: کابینه‌ی حجت‌الاسلام هاشمی رفسنجانی را، که با جنجال بسیار از سوی رسانه‌های همگانی داخلی و بیشتر خارجی «کابینه‌ی فن‌سالار» نامیده شده و خود ایشان هم «کابینه‌ی کار» عنوان کرده‌اند، قادر به حل مشکلات کشور نمی‌دانم؛ زیرا بیشتر عضوهای آن از مدت‌ها قبل یا در گذشته وزیر بوده‌اند و بقیه هم، که تازه جامه‌ی وزیری پوشیده‌اند، پیش از این پست‌های کلیدی دیگری را بر عهده داشته‌اند و نمی‌توانند در بحران کنونی بی‌سهم باشند. اگر این پیش‌رانده‌شدگان پس از پیروزی انقلاب کارآوری و یا فن‌سالاری می‌دانستند، تاکنون نشان داده بودند و چنین تنگناهایی در زمینه‌های گوناگون زندگی ملی پدید نمی‌آمد و مردم بدین سان دچار سیاه‌روزی نمی‌گردیدند. اما درباره‌ی خود رئیس‌جمهور هم من همین نظر را دارم. ایشان در گذشته همه‌کاره بوده‌اند و، اگر قرار بود دشواری‌های کشور با عملکرد ایشان برطرف شود، تا کنون شده بود.

گزارشگر: طرفداران دولت در پاسخ شما احتمالاً خواهند گفت که این مشکلات که به وجود آمده مربوط به ده سال جنگ است که حالا جنگ نیست و، به‌علاوه، دولت جدید آقای رفسنجانی با یک برنامه‌ی مشخص آمده به سر کار. نظر شما چیست؟

داریوش فروهر: من برنامه‌ی روشنی از کابینه‌ی حجت‌الاسلام هاشمی رفسنجانی ندیده‌ام تا بگویم که این برنامه اجراشدنی است یا نه. همان لفظ‌پردازی‌های گذشته بود. ولی درمورد جنگ کاربه‌دستان و سران نظام باید توانایی آن را داشته باشند که با همه‌ی دشواری‌ها رویارویی کنند و اینکه در آن هنگام جنگ بوده و ما نمی‌توانستیم کشور را اداره کنیم بهانه‌ای بیجاست. اگر نمی‌توانستند، باید جای خود را به کسانی می‌دادند که توانایی اداره‌ی کشور را حتی در زمان جنگ داشته‌باشند؛ نه اینکه با ویرانگری‌های پی‌درپی و ندانم‌کاری‌های بسیار مردم ایران را به این روز و به این بحران دچار کنند.

گزارشگر: آقای فروهر، بپردازیم به سیاست خارجی دولت. فکر می‌کنید که مسیری را که آقای رفسنجانی تا حالا پیموده‌اند مسیری است درست؟ و آیا فکر می‌کنید که منطبق با مصالح کشور هست این سیاست؟

داریوش فروهر: به نظر من، سیاست خارجی کشور تا کنون بسیار ضعیف و، به‌ویژه پس از آتش‌بس با عراق متجاوز، بی‌اندازه‌خواری‌آور بوده و هنری جز دشمن‌تراشی بیجا نداشته است و گاه با بندوبست‌های نهانی و نیز

چرخش‌های ناگهانی به‌کلی از راستای سود و صلاح ملی به دور افتاده است. حجت‌الاسلام هاشمی رفسنجانی از زمان پوشیدن ردای رئیس‌جمهوری در زمینه‌ی سیاست خارجی ابتکاری نداشته‌اند تا بتوان گفت چه اندازه منطبق با مصالح کشور عمل شده است. وانگهی برنامه‌ی روشنی هم در این زمینه طرح نکرده‌اند و حتی تغییری نیز در کادر وزارت خارجه پدید نیاورده‌اند.

گزارشگر: بگذارید به مسائل سیاست داخلی بپردازیم. فکر می‌کنید که وضع آزادی‌های سیاسی حالا در ایران چگونه خواهد بود؟

داریوش فروهر: اکنون نیز چون گذشته جو سیاسی کشور اختناق‌آمیز است. در جمهوری اسلامی، از هنگام درهم‌شکستن جدول ارزش‌های انقلاب، همه‌ی حقوق ملت در قانون اساسی نادیده گرفته شده و حتی پاره‌ای از نظریه‌پردازان این نظام آزادی‌های سیاسی را ناسازوار با آموزش‌های دینی تلقی می‌کنند. به‌تازگی کار به آنجا رسیده که رئیس‌جمهور هم به هنگام ادای سوگند آشکارا به سلب حقوق مردم اعتراف کرد، ولی به هیچ وجه برای پدید آوردن فضای سیاسی باز تضمینی نداد. بررسی آماری همه‌پرسی قانون اساسی و انتخابات رئیس‌جمهوری نشان می‌دهد شرکت مردم در تعیین سرنوشت خود در این گونه رأی‌گیری‌ها از آغاز انقلاب تا کنون سیر نزولی داشته؛ ولی بدون تردید مردم در آینده به کنارمجویی از این صحنه‌آرایی‌ها اکتفا نخواهد کرد و، همچنان که آزمون‌های گذشته نشان داده، خیلی زود این قهر خاموش خود را به خروشی دگرگون‌ساز بدل می‌کند.

گزارشگر: آقای فروهر، فعالیت احزاب الان چگونه است؟ حزب خود شما الان چگونه عمل می‌کند؟

داریوش فروهر: حزب‌ها و جمعیت‌هایی که در برابر سرکوب دستگاه حاکمه از پا درنیفتاده و، به‌رغم بی‌بهره ماندن از امتیازهای قانونی، هستی سازمانی خود را نگه داشته‌اند اکنون نیز بیش‌و کم پویا می‌باشند و در هر فرصت به رویارویی با روند یک‌تازی در کشور برخاسته‌اند؛ چنان که هر یک به نوعی کنارمجویی از همه‌پرسی و انتخابات رئیس‌جمهوری را بیان کردند و با واکنش درخور هم روبه‌رو شدند.

حزب ملت ایران، که من افتخار وابستگی آن را دارم، با کوله‌باری از چهل‌ودو سال کوشش خستگی‌ناپذیر در راستای برآوردن خواست‌های اجتماعی و تاریخی ایرانیان و داشتن سهم بزرگ در جنبش ملی شدن صنعت نفت و خیزش‌های به‌انقلاب‌انجامیده، همچنان تکاپوهای آرمانی و سیاسی خود را دنبال می‌کند.